

Кравець Олена
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
olena.kravets@tdatu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-5622-8969>

ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АТМОСФЕРИ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ МОНОЛОГІЧНОГО ТА ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Summary. Theses consider the conditions for creating a comfortable psychological atmosphere for teaching students foreign languages. Particular attention is paid to the need, firstly, to respect the student's personality, secondly, to allow him to express his thoughts in a foreign language, but if necessary, to give him a possibility to complete his opinion in his native language, and thirdly, to develop teamwork skills. An example of an exercise that helps to involve all participants in the learning process in monologue speech is given.

Key words: *comfortable psychological atmosphere, respect the student's personality, involve all participants in the learning process.*

Вивчення іноземної мови завжди викликає певні складнощі, які можуть бути подолані за умови якісного навчання, комфортної психологічної атмосфери та належної мотивації. 90 відсотків успіху студента залежить від власного бажання вивчати іноземну мову, і для студентів немовних закладів вищої освіти аграрного напрямку пошук мотивації стає проблемним заняттям. Іноді, здобувач вищої освіти розуміє необхідність знання іноземної мови, має бажання вивчати її, але на заваді стає низький рівень базових знань в порівнянні з іншими учасниками навчального процесу. Таким чином, постає питання психологічного комфорту і студент може відчувати безсилля та страх.

Питаннями навчання здобувачів вищої освіти немовних закладів вищої освіти іноземними мовами займалися Зайцева Н.В., Симоненко С.В., Супрун О.М., Тітова О.А.. [1,4,5,6]

Метою тез є вивчення психолого-педагогічних умов для мотивування здобувачів вищої освіти на ведення монологічного та діалогічного мовлення на заняттях з іноземної мови.

Здобувачі вищої освіти немовних закладів вищої освіти у 90 відсотках випадків мають різний базовий рівень знань з іноземної мови. На жаль, не завжди є можливість поділити групу на підгрупи з урахуванням рівня знання мови. В результаті, з'являються складнощі, як для студента так і для викладача.

Студентам з низьким рівнем знань може бути некомфортно на занятті, що приводить до їх замкненості у собі, страху відповідати на питання викладача, брати участь у парній та індивідуальній роботі. І навпаки, студенти з базовим знанням мови можуть поводити себе зверхньо, не мати бажання працювати на занятті, особливо, якщо підручник розрахований на рівень знань нижче, ніж вже має студент. Частковим вирішенням проблеми залучення студента з вищим рівнем знань до роботи на занятті можуть стати додаткові завдання в підручнику, які мають підвищений рівень складності, як, наприклад серія підручників «Navigate», де майже до кожного завдання додається завдання з вищим рівнем складнощів [7]. Але викладач, який працює згідно силабусу дисципліни, повинен пам'ятати, що однією з задач є розвиток м'яких навичок студента, до яких входить «здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань» [3, с.4]. На наш погляд, мотивувати студента до висловлення своєї думки та створити умови для роботи у команді можуть завдання, які «зачіпають за живе», носять провокаційний характер. Дуже часто такий тип завдань приводить до того, що студенти намагаються перейти на рідну мову в спробах довести свою думку. Ми вважаємо, що на перших етапах навчання, коли метою викладача є залучення усіх здобувачів вищої освіти до висловлювання своєї думки, для зняття напруженості, стресу, страху сказати щось іноземною мовою, можна дозволити студенту завершити своє висловлювання рідною мовою, якщо йому не вистачає знання мови. Це дозволить студенту відчувати себе важливою частиною заняття, де цінують його як особистість і поважають його думку.

Однією з таких цікавих вправ ми вважаємо наступну: студенти розподіляються на дві команди з урахуванням кількості здобувачів вищої освіти з сильним та слабким рівнем знань. Якщо в групі є студент з високим рівнем знання мови і з ним не можуть конкурувати інші, то йому можна надати роль арбітра. Вводяться правила роботи в команді, наприклад, не можна перебивати один іншого, ображати; необхідно давати змогу висловити свою думку кожному,

найслабкіші студенти можуть подавати ідеї рідною мовою під час обговорення. Викладач ставить запитання, яке носить дискусійний та провокаційний характер. Задача однієї групи доказати, що ця думка вірна, іншої, навпаки, що вона помилкова. Задача арбітра слідкувати за дотриманням етичних норм, помилками у мовленні. Групи повинні розуміти одна іншу і бути в змозі наводити контраргументи на кожний вислів опонента. По закінченні дебатів необхідно обговорити, які правила порушувалися, зробити аналіз помилок, допущених у мовленні. З досвіду роботи можемо сказати, що це завдання завжди викликає бажання працювати, говорити, ніхто не залишається осторонь процесу [2, с.243].

Підсумовуючи усе вищесказане, звертаємо увагу на те, що студенти будуть працювати і вивчати мову лише тоді, коли зможуть отримувати задоволення від процесу, відчувати себе комфортно і розуміти, що їх поважають і їх думки мають значення. Задача викладача це створити усі потрібні умови, спираючись на знання психології та методики викладання мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Zaitseva N. Specifics of teaching English as a foreign language to generation Z students. *Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному поліетнічному суспільстві: матеріали IV міжнар.наук.-практ. конф., м. Мелітополь, 27-28 вересня 2018 р., Мелітополь, 2018. С. 265-268*
2. Кравець О.О. Розвиток м'яких навичок засобами іноземної мови за професійним спрямуванням у здобувачів вищої освіти немовних вузів. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Дрогобицьк, 2020. Вип. 29, т.2 С.241-246
3. Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 075 «Маркетинг». URL: <http://www.tsatu.edu.ua/im/course/marketynh-inozemna-mova/> (дата звернення: 23.04.21)
4. Симоненко С. Розробка комунікаційного плану як одного з засобів подолання комунікаційних бар'єрів. *Наукові досягнення, відкриття та шляхи розвитку педагогічної науки: матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф., м.Запоріжжя, 25-26 травня 2018 р. Запоріжжя, 2018. С.101-105*
5. Супрун О. Методи оцінювання сформованості іншомовної комунікативної компетенції в різнорівневих групах. *Сучасний рух науки: тези доп. VII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Дніпро, 6-7 червня 2019 року, Дніпро, 2019. С.85-89*
6. Тітова О.А. Роль викладача у мотивуванні студентів-механіків аграрного університету до навчання іноземної мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* Запоріжжя, 2014. Вип. 34 (88). С. 186-195.
- 7 Krantz.C., Norton J.. *Navigate: Coursebook with video (B1 Pre-intermediate).* Oxford: Oxford , 2015. 168 с.